İbnülemin, her dâim kendinden emin...

Mehlika KARAGÖZOĞLU

(Sanatalemi.net-Özel)

Dünya var olalı beri, milyonlarca insan gelir geçer tarihin sahnesinden. Her gün birileri son sözlerini edip çekilirken, birileri onların yerini almak üzere açarlar gözlerini. Ama hemen hemen aynıdır hayatlar. Diller, dinler, milletler, meslekler farklı olsa da her insan aynı yollardan geçer. Doğumdan ölüme dek herkeste benzerdir aslında hüzünler ve sevinçler... Ama bazıları farklıdır işte... Diğer insanlardan uzaktır onların kaygıları ve bakışları başka yöndedir, daha derindir fikirleri.

Adı İbnülemin, her dâim kendinden emin... Mahmut Kemal İnal... Kitaplarla geçmiş ve kitap okurken nihayete ermiş bir ömür... Mühürdar Mehmet Emin Paşa'nın oğlu. 1871 İstanbul doğumlu. Şehzade Rüştiyesi'nden sonra girdiği Mülkiye mektebini hastalığı sebebiyle yarım bıraktı ve Mekteb-i Hukuk derslerine dinleyici olarak devam etti. Trabzonlu Hüsnü Efendi'den Farsça ve dinî ilimler; Mehmet Akif'in babası İpekli Tahir Hoca'dan Arapça öğrendi. Fransızca dersleri aldı. Hattat Hasan Tahsin Efendi'den nesih ve sülüs yazı türlerinde icazet aldı. Çeşitli kalemlerde çalıştı. Yıldız Sarayı evrakını tasnif ederek tarihî ve siyasî olayları inceleme imkânı buldu. Cumhuriyet öncesi ve sonrası çeşitli tasnif heyetlerinin başına geçti ve tarih encümeni üyeliklerine getirildi. Yıkılmış imparatorluğun zengin arşivinde, yaklaşık kırk yedi bin belgeyi elden geçirerek geniş kültür sahibi oldu. Müze müdürlüklerinde bulundu. Son Asır Türk Şairleri, Osmanlı Devrinde Son Sadrazamlar, Son Hattatlar, Hoş Sadâ, Kemâlü'l-Hikmet, Kemâlü'l-İsmet, Kemâlü'l-Meşâhir, Dîvan-ı Galib gibi kitaplar yazdı. 24 Mayıs 1957'de kitap okurken vefat etti.

****

16 Mayıs 2007 Çarşamba günü, Kuyucu Murat Paşa Medresesi'ndeki İstanbul Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü'nde İbnülemin Mahmut Kemal, vefatının 50. yılında anıldı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ile İbnülemin Mahmut Kemal İnal Vakfı tarafından düzenlenen program değerli konuşmacılar ve katılımcılarla çok zengindi.

Üç oturum halinde düzenlenen programın açılış konuşmacıları, İ. Ü. Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mustafa Özkan, İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Korkut Tuna ve İbnülemin Vakfı başkanı Selahattin Kaya idi.

Prof. Dr. Mustafa Özkan, köklü bir aileye mensup bulunan Mahmut Kemal Bey'in eserlerinin en güzel Osmanlı Türkçesi'yle yazıldığını belirtti. "Pazartesi akşamları Mercan'daki İbnülemin konağına sohbetlere gidilirdi." diyen Özkan, kendisine çok yakın olmayanların, çok açık sözlü olan Mahmut Kemal İnal'dan çekindiğini, daha doğrusu korktuğunu kaydetti.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Korkut Tuna, düzenlenen bu toplantının kendileri için gerçekten bir iftihar vesilesi olacağını belirtirken, "Çalışmalarıyla ilim ve kültür hayatımıza büyük katkıları olan İbnülemin Mahmut Kemal İnal, üniversitemize yaptığı bağışlarla da bizim için ayrı bir öneme sahiptir." dedi.

İbnülemin Vakfı başkanı Selahattin Kaya, "İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin, O'nun ahirete irtihalinin 50. yılı münasebetiyle böyle bir toplantı düzenlemesi büyük bir kadirşinaslıktır." diyerek teşekkürlerini iletirken, bugün yüzlerce öğrenciye burs veren vakfın kuruluş öyküsünü de güzel bir dille dinleyicilere aktardı.

İlk oturuma başkanlık edecek olan Prof. Dr. Şeyma Güngör, rahatsızlığı nedeniyle toplantıya katılamadığı için bu görevi üstlenen Prof. Dr. Kazım Yetiş, "İbnülemin Mahmut Kemal İnal'ı gençler çok tanımıyor. Oysa kendisi bizim sahamızla çok alakalıdır. Öğrencilerimiz onu tanısınlar istedik ve bu toplantıyı düzenlemeye karar verdik." sözleriyle birinci oturumu açtı. Prof. Dr. Yetiş, ilk konuşmacı Dursun Gürlek'i takdim ederken, Dursun Bey'in İbnülemin hakkında bir kitap hazırladığını ve bu konuşmayla eserinden bir damlayı dinleyicilere tattıracağını söyledi.

“KONAĞI MÜZE OLMALIYDI”

“İbnülemin Mahmut Kemal İnal’ın Hayatına Kısa Bir Bakış” adlı konuşmasına güzel anekdotlarla başlayan Gürlek, İbnülemin’in hayatını özetledikten sonra, “Biz büyük insanlar yetiştirmek bakımından son derece zengin bir milletiz ama onları unutulmaya terk etmekte de üzerimize yok.” dedi. Kitabiyyat âlimi, tarihçi, şair, hattat kimlikleriyle çok yönlü biri olan İbnülemin’in eserlerinden bahseden Dursun Gürlek, “Eserleri çok kıymetli olmakla beraber, asıl değeri dipnotlardadır.” sözleriyle Mahmut Kemal İnal’ın dipnotlarındaki özel bilgilerin zenginliğine dikkat çekti. Yıllar boyu güzel sohbetlerin gerçekleştirildiği Mehmet Emin Paşa Konağı’nın kültür ve edebiyat tarihimizdeki önemine değinen Gürlek, içinde kalan bir üzüntüyü de dile getirerek “O konak müze olmalıydı. Çünkü oranın elli yıldan fazla süren hatırası vardır.” dedi. İbnülemin Mahmut Kemal’in “Bizim konağa dört tür insan gelir: saz erbabı, söz erbabı, ehibba-yı kadime, bir de onlara takılıp gelenler.” dediğini ileten Dursun Bey, düşündüğünü söylemekten hiç çekinmeyen üstadın, konağa gelip de çevresine bakınmaktan kendisini dinlemiyor gibi görünen bir kimseye, “Sen buraya sohbetimizi dinlemeye mi geldin, yoksa bizim konağın duvarlarında gezmeye mi geldin?” dediğini esprilerle anlattı. Dursun Gürlek, “Onun için çok güzel şeyler yapılmalıydı. Müze kurulmalıydı, adına kütüphane açılmalıydı, ismi kültür merkezlerine verilmeliydi.” dedikten sonra, İbnülemin Mahmut Kemal’in ilim aşkını en güzel şekilde ifade eden “Biz bilmek için okuduk, başkalarıysa bilinmek için okudular.” sözünü aktararak değerli konuşmasını bitirdi.

Verilen aradan sonra, İbnülemin’i görme ve tanıma şerefine nail olanların söz aldığı “Hatıraların Işığında İbnülemin Mahmut Kemal İnal” başlıklı konuşmalara geçildi. Prof. Dr. Süleyman Yalçın, Prof. Dr. Nevzat Atlığ ve Prof. Dr. Orhan Okay, Mahmut Kemal İnal’la ilgili anılarını anlattılar.

İlk konuşmacı Prof. Dr. Süleyman Yalçın, “Ne yazık ki, gençler üstadın adını bile telaffuz etmekte zorlanıyorlar.” diyerek, Mahmut Kemal İnal’ın tanınmamasından duyduğu üzüntüyü bildirdi. Mehmet Emin Paşa’nın oğlu olan ve iyi bir eğitimden geçen İbnülemin için, “O, hâlâ yaşayan bir Osmanlı’ydı. Duruşu, yürüyüşü, söyleyişiyle tam bir Osmanlı efendisiydi.” dedi. Uğur Derman, yıllar önce dinleyicilerin arasında İbnülemin’in bulunduğu bir konuşmasında çok tedirgin olduğunu ve yanlış bir şey söyleyerek onun sert eleştirisine uğramaktan korktuğunu anlattı. Sonunda kendisini yanına çağıran Mahmut Kemal Bey’in, eğilmesini

isteyip kulağına “Aferin evladım, edepli konuştun.” dediğini, bunun üstatla ilgili unutulmaz bir anısı olduğunu ifade etti.

Konuşmacıların eski günlere döndüğü birinci oturumda, musiki hâtıraları da konuşuldu. Üstadın bestelenmiş şiirlerinin, 1952 yılında üniversitede yapılan bir merasimde Dr. Selahattin Tanur, Süha Gezgin ve Vasfi Rıza tarafından icra edildiği, ancak amatör bestekârlar tarafından bestelenmiş olduğu için pek tanınmadığı konuşuldu. Mahmut Kemal Bey’in bazı bestelerin güftelerini değiştirdiğinin de konuşulduğu oturum, üstadın çeşitli esprilerinin sık sık anlatılmasıyla çok neşeli geçti.

KONAKTA YAŞANANLAR

Prof. Dr. Nevzat Atlığ, 1943’de tıp talebesi olarak İstanbul’a geldiğini ama üstadın kendisini 1941’de gıyaben tanıdığını anlattı. “2. Cihan Harbi yılları… Ben Antakya Lisesi’nde okuyorum. Babam subay. O yıllarda şehir şehir dolaşıyoruz ve o sıralar Antakya’dayız.” diyen Atlığ, lise ikinci ve üçüncü sınıfta arkadaşıyla İbnülemin konağı hakkında konuştuklarını ve o sohbetlere katılmanın hayalini kurduklarını anlattı. Daha sonra İstanbul’a geldiğini belirten Nevzat Bey, İbnülemin’le tanıştıklarını ve onun konağına gidip gelen gençlerden biri olduğunu anlattı. Mahmut Kemal Bey’in kendisinin dikkatle dinlenmesini istediğini, konuşmasının aralarında durup en son söylediklerini tekrar ettirdiğini, tekrar edemeyene de kızdığını anlatırken dinleyenleri güldürdü. Konakta sohbete devam edenlerden de bahseden Atlığ, Necmettin Molla, Ekrem Hakkı Ayverdi, Taha Toros ve Mükrimin Halil’in isimlerini saydıktan sonra, “Mükrimin Halil, üstada en yakın olabilen kişilerden biriydi. Bir dönem ortalıkta görünmeyince, ‘Mükrimin nerde?’ diye sordu.” sözlerinden sonra Mükrimin Bey’in içkiye düşkün olduğunu ifade eden Nevzat Atlığ, üstadın sorusuna Mükrimin Bey’in merdivenden düşüp kolunu incittiğini söylediklerini, onun da bunun üzerine “Ne vardı kolunun üstüne düşecek, başının üstüne düşseydi şekli şemali bir adama benzerdi.” dediğini gülümseyerek aktardı. “Üstat yemeye çok düşkündü, bana da devamlı ‘ye, ye, ye’ diye üstelerdi.” diyen Atlığ, İbnülemin’in peynirden hiç hoşlanmadığını ve ‘sütün veled-i zinası’ dediğini ifade etti. “Nazara çok inanırdı. Yaşı hiç sorulmazdı. Onun çok yakışıklı bir adam olduğu her toplantıda konuşulurdu.” diyerek İbnülemin’in tramvay kalabalık olduğunda insanların birbirine sokulmasını bile kendi güzelliğine yorduğunu nüktelerle anlattı. Mahmut Kemal Bey’in bütün aksi davranışlarına rağmen içinde çok iyi bir adamı gizlediğini ifade eden Atlığ, “1951’de Beyazıt’tan kalkıp Beyoğlu Evlendirme Dairesi’ndeki nikâhıma geldi. Yine bir yıl sonra oğlum olduğunda ziyarete geldi. Kulağına ezanla ismini okudu. O sırada çocuk gözünü açmış. Üstat ‘Aferin, bana baktı, büyük adam olacak.’ diyordu.” dedi.

“Kızdığı kimselere söylediği iki söz ‘kaltaban’ ve ‘hınzır’dı. Sevmediği insanların isimlerini değiştirerek söylerdi. Zeki Pakalın’a ‘nâpakalın’ derdi. Hasan Ali Yücel’i çok severdi. Ekrem Hakkı (Ayverdi) Bey’i severdi. Kendisine hürmet edenlere ‘Bize riayeti var’ derdi. Taha Toros, onun sohbetlerinde notlar tutmuştu. Bu notların Kubbealtı’nda basılması için Sinan Bey’le görüşmüştük. Fakat daha sonra Taha Bey, razı olmadı.” dedikten sonra, bir daha bulunamayacak olan bu notların kaybedilmemesi için Edebiyat Fakültesi tarafından yayınlanmasının çok güzel olacağını ifade etti.

SAHAFLAR ONA HÜRMET EDERDİ

Oturumun son konuşmacısı Prof. Dr. Orhan Okay, kendinden önceki konuşmacılara verdiği bilgiler için teşekkür ettikten sonra, Mahmut Kemal Bey’i yalnız iki defa gördüğünü aktardı. “Konağına gitmedim. Dışarıdan gördüm. İlk tanımam 1951 senesiydi. Sahafların en yaşlısı Raif Bey (Raif Yelkenci) ve o devrin birçok sahafı, sahaf adı kendilerini tam olarak ifade etmeyen kimselerdi. Bunlar, kütüphane sahibi gün görmüş insanlardı. Raif Bey’in dükkânı, sahafların dışındaydı. Bir gün Raif Bey’le oturuyorduk. O, karşımda bir masadaydı. Ayrıca Necmettin Okyay, Sacit Okyay ve bir iki kişi daha vardı. Konuşuyorduk. Raif Bey, sokağa baktı, şöyle durdu. Biz ilk defa onu o gün gördük.” diyen Prof. Dr. Okay, kalın ceketi ve uzun atkısıyla İbnülemin Bey’in kıyafetini tarif ederek “Sonra onu hep o kıyafetle gördüm. O zaman kıştı, daha sonra en sıcak yaz günlerinde bile aynı kıyafetini muhafaza etti. Atkısı bile boynunda sarılıydı. Yüzü çadırcılara doğru, kendi eli istikametinde yürüyordu. Yaşı tam seksendi. Dinç bir vücudu vardı.” sözlerinden sonra bütün sahafların o geçerken ayağa kalkarak ona selam verdiklerini anlatan Orhan Okay, “Bir kitapçı ile bir ilim adamı arasındaki bu olağanüstü saygı, bugün görülebilecek bir şey değil.” diye konuştu. Mahmut Kemal Bey’i ikinci defa, İstanbul Üniversitesi’nde kendisi için 1953’de yapılan jübilede gördüğünü belirten Okay, “Jübilesinde tahmin edemeyeceğim kadar büyük bir kalabalık toplanmıştı. Daha önce de Yahya Kemal için benzer bir toplantı yapılmıştı. Bugün o kadar büyük bir kalabalık toplanabilir miydi? Burada da kadirşinas gençler var. Ama o gün muazzam bir kalabalık vardı. O, üzerinde aynı kıyafet ve aynı takkeyle gelmişti. Hiç kimseyi hiçbir şeyi önemsemezdi.” dedikten sonra, İbnülemin’in eserlerinden söz eden Okay, “Pek çok eseri ve çeşitli eserlere yazdığı mukaddimeler ile tarihçiliğimizde önemli bir yeri vardır. Son Hattatlar, Son Şairler, biyografi eserleridir. O kendine mahsustu, ne sadece tarih yazarı ne de edebiyat araştırmacısı idi.” dedikten sonra Mahmut Kemal Bey’in eserleri için derin araştırmalarda bulunduğunu, örneğin hattatlar üzerine çalışırken, yaşayan hattatlarla birebir konuştuğunu, vefat eden hattatların ailelerinden hat örnekleri aldığını anlattı. “Osmanlı Arşivi Tasnif Komisyonu’na girdiği zaman son sadrazamlar konusuna kaynak olacak birçok bilgi edinmiş, fotokopinin olmadığı bir zamanda hepsini bir bir not etmiş,

kimilerini üstün bir yetenekle aklında tutmuş ve eserlerinde kullanmıştır.” dedi.

CİHAN KAYNANASI

Tanpınar’ın İbnülemin için, ‘cihan kaynanası’ sıfatını kullandığını ifade eden Prof. Dr. Okay, İbnülemin’in Hasan Ali Yücel’e hakikaten muhabbet ettiğini belirterek, ondan “Hakkımda daima riayet göstererek kendi kadrini yücelten Hasan Ali Bey” diye bahsettiğini kaydederek konuşmasını bitirdi.

13.30’da başlayan Prof. Dr. Muhammet Yelten başkanlığındaki ikinci oturumun konuşmacıları, Prof. Dr. Kâzım Yetiş, Uğur Derman, Prof. Dr. Mehmet İpşirli idi.

İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümü Prof. Dr. Kâzım Yetiş, “Tezkire Geleneğimiz İçerisinde Mahmut Kemal İnal” başlıklı konuşmasında, tezkirelerimizde ele alınan şairlerin, adı, ünvanı, mahlası, doğum yeri, hocaları, mevkii, fiziki ve ruhi yapısıyla incelendiğinden ve Şefkati, Fatin gibi tezkirecilerimizin çalışmalarından bahsettikten sonra, “İbnülemin, tezkire geleneğini aşmış, adeta bir ansiklopedi yazmıştır. Renkli kişiliği, kitaba öyle yansımıştır ki, yalnız bir araştırmacı değil, herhangi bir aydın veya okuyucu da eseri büyük bir zevkle okuyabilir.” dedi. Prof. Dr. Yetiş, bilgilendirici sunumunu, Mahmut Kemal İnal’ın tezkirelerinin üçüncü ve dördüncü derecedeki şairlerin unutulmaması amacını taşıdığını anlatarak bitirdi.

Uğur Derman’ın konuşmasının başlığı “Hat Sanatımız ve Mahmut Kemal İnal” idi. Uğur Derman, İbnülemin’in aileden hattat olduğunu söyledikten sonra, üstadın henüz sekiz yaşında iken yazdığı ilk hattın fotoğrafını katılımcılarla paylaştı. Kendisi de hattat olan İbnülemin’in “Son Hattatlar” kitabını yazmasından bahseden Derman, Nurullah Pertev Bey’in mezarlıklarda hattatların isimlerini araştırdığını ve aldığı notları yüz elli sayfa halinde Mahmut Kemal Bey’e verdiğini söyledi. İbnülemin’in zengin hat koleksiyonuna ve kütüphanesine çok değer verdiğini, bu yüzden “Her kime verdim ise zayi ettiler, / Artık ben kimselere vermem kitap.” diyerek ödünç kitap vermediğini anlattıktan sonra, “Önce ölüme bağlı olarak bir mukavele yapmış, sonra 1953’de birden bağışlamıştır.” diyerek İbnülemin’in, herkesten sakındığı bu en kıymetli hazinesini büyük bir fedakârlıkla üniversiteye bağışladığını ifade etti. Derman, bu değerli koleksiyonun, 1960’larda çok kötü bir halde olduğunu, son yıllarda da yüzünü tamamen batıya dönmüş bir kütüphane yöneticisi yüzünden tamamen unutulduğunu, söz konusu kişinin emekli olarak kütüphaneye en büyük iyiliği yaptığını üzüntüyle anlattı. İbnülemin koleksiyonunun

bulunduğu binanın eski halini anlatan Derman, şu an diğer nadir eserlerle bir arada bulunan bu koleksiyonun yeniden ayrı bir derleme olması gerektiğini, bunun onun hatırasına bir borç olduğunu ifade etti.

BİYOGRAFİ UZMANI

İkinci oturumun son konuşmacısı Prof. Dr. Mehmet İpşirli, biyografi geleneğinde İbnülemin'in önemini konu alan konuşmasına Osmanlı dönemindeki mesleklerin zenginliğinden bahsederek başladı. On iki paragraf halinde karşılaştığı zorlukları anlatan İbnülemin için "Onun asıl başarılı olduğu alan biyografidir. Henüz yirmili yaşlarında buna karar vermiş ve malumat toplamaya başlamıştır." dedikten sonra, başka hiçbir eserin Osmanlı sadrazamlarını anlatmada bu kadar yeterli olmadığını söyledi ve İbnülemin'in yazılı ve sözlü kaynaklarına dikkati çekerek "Şifahi kaynakları, insanı hayrette bırakacak derecede zengin. Bu kadar hatırayı nasıl ihata etmiş, nasıl hatırında tutmuş, şaşırıyoruz" dedi. Sadrazamlar, hattatlar, musikişinaslar için hazırladığı eserlerin öneminden bahseden İpşirli, "O, bir imparatorluk biyografı idi." dedi. 'Kemal-ül Kamil' adlı eserin, İbnülemin'in bağımsız bir biyografi eseri olduğunu kaydeden Prof. Dr. İpşirli, Kamil Paşa'yı konu alan eserle ilgili bilgiler vererek konuşmasını bitirdi.

Değerli katılımcıların birbirleriyle görüşüp konuşma imkânı bulduğu aradan sonra üçüncü oturum başladı. Bu oturumda da İbnülemin Mahmut Kemal İnal, Turgut Kut, Doç. Dr. Mehmet Ali Beyhan ve Prof. Dr. Fatih Andı'nın bilgi yüklü konuşmalarıyla anıldı.

Turgut Kut, "Mahmut Kemal Bey'i buradaki genç arkadaşlara anlatmak kolay olmayacak. Kimisinin 'beyefendi', kimisinin 'efendi hazretleri' dediği İbnülemin Mahmut Kemal, çocukluk anılarımın unutulmaz bir parçasıdır." sözleriyle konuşmasına başladı. "Pazartesi akşamları Mercan'da olan sohbet, Cuma akşamları Malta'daki evimizde tekrarlanırdı. Bizim isimlerimizi de O teklif edip koymuşlardır. Cuma akşamı O gelince korkuyla karışık bir hayretle şaşırırdık. Fötr şapkası altında siyah takkesi vardı. Herkesin yeri yıllar önce belirlendiği için herkes kendi yerine otururdu. Letafet Apartmanı yanında dükkânı olan Berber Vahit, O'nu bizim evimize gelip tıraş ederdi. Saçları dağılmasın diye yere büyük bir çarşaf sererlerdi. Bize serçe parmağındaki zümrüt yüzüğünü öptürürdü. Çalışma odası dağınıktı. Adeta panayır yeri gibiydi. Salonu müzemsi bir yerdi." diyen Turgut Kut, Mahmut Kemal Bey'in evinde asılı levhalardan da ayrıntılarıyla söz etti. Onun yanında, Abdülkadir Erdoğan, Mehmet Zeki Pakalın, Ali Emiri ve Muallim Cevdet gibi sevmediği kimselerden bahsetmenin cesaret istediğini belirten Turgut Bey, üstadın biyografi eserlerinde de bu kimseleri pek fazla anmadığını anlattı. "Son yüzyıl tarihini ayrıntılarıyla

bilirdi. İkinci Mahmut dönemini yaşayarak anlatırdı. Mehmet Akif'i eleştirirdi. Nüshası az olan divanları bastırır, onlara önsöz yazardı." sözleriyle Mahmut Kemal Bey hakkında çok çeşitli bilgiler sundu. "Kitap okurken öldüğünü öğrendik. Sanıldığı gibi evinden çok fazla kitap da çıkmamıştır." diyen Turgut Kut, İbnülemin Bey'in herkesi güldüren dobra nüktelerini de katılımcılarla paylaştı. Turgut Bey'in anlattığına göre, Abdülhak Hamit vefat ettikten sonra bir sohbet esnasında 'Çok çekti, çok.' demişler. Bunu duyan İbnülemin Bey, "Evet, sık sık mey çekti, buldukça sinesine dilber çekti, bir de hazineden para çekti." demiş.

Son oturumun ikinci konuşmacısı, İstanbul Üniversitesi Tarih bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Mehmet Ali Beyhan, İbnülemin'in çalışmalarını Türk tarihçiliği açından ele aldı. Doç. Dr. Beyhan, "Osmanlı vezirine mühürdar olan babası vesilesiyle Kamil Paşa'nın konağında geçmiştir ilk zamanları. Zeynep Hanım'ın adıyla anılan konak, 1 Mart 1294'te yanar. İbnülemin, 'Bu beni yakmıştır.' diyerek üzüntüsünü dile getirir." dedikten sonra, yangının nasıl çıkarıldığı üzerinde bilgiler verdi. Tarih-i Osmanî Encümeni Mecmuası'nda birçok eserleri yayınlanmış olan Mahmut Kemal Bey'in bir makalesi üzerine değerli bilgileri dinleyicilerle paylaştı.

UNUTULMAK KORKUSU VARDI

Günün son konuşmacısı İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. M. Fatih Andı, İbnülemin hakkında önemli tespitler içeren ve günün bütün konuşmalarını adeta özetleyen çok güzel bir sunum yaptı. Prof. Dr. Andı, "Dönemin Hatıra Kitaplarına Yansıyan İbnülemin Portresi" adını verdiği konuşmasında, çeşitli şair ve yazarlarımızın onun hakkında yazdıklarını dinleyicilere aktardı. Fatih Andı, Necip Fazıl'ın "Hiç aptal bir suratın ardında bir dahi gördük mü?" sözlerini sarf ettiği Mahmut Kemal İnal'ın Yusuf Ziya'nın gözüyle sahaflardan geçişini birebir aktardığı cümlelerle anlattı. "Tanpınar'a göre egosantrik bir insan olan İnal, bütün eserlerini sanki kendini anlatmak için yazmıştır." diyen Mehmet Fatih Andı, 'Son Asır Türk Şairleri' kitabının en sonuna kendi özgeçmişini koymasını bunun göstergesi olduğunu öne sürdü. "Şairler Kitabı, benim neyim eksik demek içindir bir bakıma." şeklinde sözlerini sürdüren Andı, biyografi eserlerine bakıldığında açık bir İbnülemin portresi görüldüğünü; eserlerdeki kişilerin sevdikleri ve sevmedikleri olarak dikkat çektiğini ifade etti. Prof. Dr. Andı, bilmek aşkı uğrunda ömrünü cömertçe harcayan İbnülemin'i 'yalnız bir insan' olarak tanımlarken, "Bütün taşkınlıkları, onun iç

dünyasındaki yalnızlığını kapatma çabasıdır." dedi. "Onda izzeti nefisle ve unutulmak korkusuyla ortaya çıkan bir vefa duygusu da vardı. Nevzat Atlığ'ın nikâhına gitmesi, onu daha sonra ziyaret etmesi de bunu gösteriyor." diyen Andı, hiç evlenmeyen İbnülemin'in kadınlar karşısındaki sıkılganlığının kendisine takılmak isteyen çevresince bilinmesi üzerine ortaya çıkan komik durumları da seviyeli bir espritüellikle anlattı. Dindar, ibadetini aksatmayan, titiz, evhamlı, kindar ama aşırı temiz, dobra, aksi ve sözünü sakınmaz biri olan Mahmut Kemal Bey'in eli sıkılığına değinen Andı, yemeye, içmeye ve giyinmeye para harcamayan, hatta aynı kıyafetini üzerinden hiç çıkarmayan üstadın bütün servetini, Darüşşafaka'ya, Darülaceze'ye, hastanelere ve üniversiteye dağıtacak kadar da cömert olduğunu belirtti. "Hiçbir şeye ihtiyacı yoktu, çünkü gönlü ganiydi." diyen Prof. Dr. Fatih Andı, İbnülemin'in dobralığına da değinmeden edemedi. Kızdığı zaman aklından geçeni hemen söyleyiveren üstadın, hiciv şiirlerinin de dikkat çektiğini belirten Fatih Bey, Orhan Veli'nin varlığını öldükten sonra öğrenen İbnülemin'in, genç şairi yüceltenler için yazdığı hicvi okuyarak dinleyicileri gülümsetti. Bütün huysuzluğuna rağmen, büyüklere olan saygısını hiç kaybetmeme gibi bir özelliği olan İbnülemin'in Ebû Eyyûb el-Ensari'ye bir kere 'Eyüp' demediğini ve şiddetle eleştirdiği İkinci Abdülhamit'ten bile bir kere 'Abdülhamit' diye söz etmediğini, daima 'Abdülhamid-i han-ı sâni' diye bahsettiğini anlatarak konuşmasını bitirdi.

Programın sonunda İbnülemin'e ait eserlerle musiki faslı gerçekleştirildi. Programın sanatkârları ney'de Salih Çağman, ud'da Emre İnanç, kanun'da Zeynep Yıldız, keman'da Elif Namoğlu idi. Levent Çelik'in solistliğinde sunulan eserler, dinleyicileri hayran bırakırken, sanatkârlar program sonunda büyük alkış aldılar.

****

Herkes toplantıya katılamayanların ruhlarıyla yanımızda olduğunu söylüyordu. O'nun orada olduğunu kimse aklına getirmedi. Biliyorum, oradaydı. Ne hakkında konuşanlara "Vay kaltabanlar vay!" dediğini, ne de huysuzluklarına gülenlere "Hadi oradan hınzırlar, aynaya bakın da kendi halinize gülün!" dediğini hiçbirimiz duyamadık.

İbnülemin, her dâim kendinden emin...

Eklenme Tarihi: 20.05.2007 Ekleyen: yonetici
http://www.sanatalemi.net/Sayfala.asp?nereye=yazioku&ID=8964